

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА	
Вх.№	18-360
от	14.06. 2013 год

На вниманието
на министъра на образованието и науката,
д-р АНЕЛИЯ КЛИСАРОВА

СТ А Н О В И Щ Е

на Клуба за академични реформи в България (КАРБ) относно проблеми свързани с Фонда за научни изследвания и Закона за развитие на академичния състав

Системата на науката и висшето образование е нереформирана, което наскоро бе напомнено от Европейската комисия. Необходими са нов закон за висшето образование и изменения в Закона за БАН. Предпоставка за изпълнение на европейските препоръки е разрешаването на два особено важни, нетърпящи отлагане, проблема – привеждане на Фонда за научни изследвания в компетентно работещ, лишен от корупционни практики орган, и заместване на Закона за развитие на академичния състав с нова законова уредба, регламентираща изисквания и контрол на научните степени и длъжности в съответствие със световните стандарти.

Належащата необходимост от разрешаване на тези проблеми е очевидна - многократно дискутирана и приета по принцип от българската академична общност, но конкретните действия и радикални мерки срещат или съпротива, или половинчати, палиативни предложения с оглед запазване на статуквото. А проблемите изискват НЕЗАБАВНИ ПРИНЦИПНИ РЕШЕНИЯ с оглед:

- изкореняване на корупцията в българската наука и висше образование;
- привеждане на качеството на висшето образование на средноевропейско ниво;
- рязко намаляване на дела на некачествени научни изследвания.

Клубът за академични реформи, съставен от необвързани учени с доказан научен опит (доктори на науките), следи и анализира проблемите и участва със становища, предоставяни на МОН и на Комисията по образование и наука на НС. По-долу са формулирани абсолютно необходимите и неотложни мерки по отношение на двата проблема, без чието осъществяване не биха могли да се получат търсените резултати.

• **Необходими неотложни мерки във връзка с Фонда за научни изследвания.**

- Незабавно да се приеме и прилага изисквания от Закона за насърчаване на научните изследвания (чл. 7а) „Правилник за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност“;
- В съответствие с този правилник Министерството да изготви и прилага процедури за установяване на степента на научна компетентност на научни организации и учени. С използването на наукометрични показатели - а не по пътя на популистки номинации - да се положат основите на база-данни на „хабилитирани учени за научни експертизи“ (с изискване за минимум на h-индекс). Не всеки хабилитиран учен у нас става за компетентен експерт във фонд, жури, за оценител/рецензент. Тази база данни, като част от

регистъра по чл. 7б от ЗННИ, да обслужва както ФНИ (за членове на ИС, комисии и оценители), така и присъждането на научни степени и длъжности по нов закон (журита, рецензенти).

- Незабавно актуализиране на състава на ИС на Фонда като членовете участвали в управлението на скандалната минала конкурсна сесия (В.Костов), както и тези, за които има сведения че са получили неправомерно финансиране през предишни сесии (П.Мишев – 2009 г, А.Тотоманова – 2008 г), бъдат отстранени. Да се попълни Съвета с учени (физици, химици) за сметка на лица без научна продукция като М.Ганев.

- Към Фонда да се конструира международен борд.

- **Относно неотложната необходимост от нов закон уреждащ научните степени и длъжности, научната йерархия и системата за рецензиране**

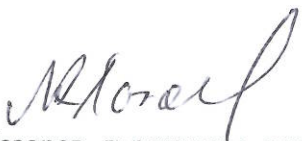
- Равносметката от прилагането на ЗРАС, както и „румънският опит“ показва че проблемът не може да се реши с изменение на Правилника на съществуващия закон. Деervalвацията на научните степени и длъжности е катастрофална. **Необходим е концептуално нов закон.**

- С новия закон да се конструира държавен орган, който да контролира процедурите по присъждане на научните степени и заемане на научните длъжности, както и да разглежда постъпили възражения; този орган да издава **национални сертификати** за научните степени 'доктор' и 'доктор на науките';

- Този закон да регламентира **национални изисквания** за присъждане на научните степени и заемане на научните длъжности, които да гарантират базирането на присъждането/заемането на базата на доказани научни приноси. Публикационната активност да се оценява на базата на публикации с импакт фактор.

- Законът да регламентира система за 'рейтинг' на хабилитираните учени, основан на наукометрични показатели, както и създаването и поддържането на **национална листа** на хабилитирани учени за научни експертизи като част от базата-данни по чл.7а на ЗННД. Органите и лицата по всички предвидени в закона процедури (национални и местни комисии, журита, рецензенти) да се съставят/назначават само от учени включени в националната листа.

Юни, 2013 г

За КАРБ:
Лазарин Лазаров, д-р на хим. науки
(управител на Клуба)
02/862-1525; 0878 517 438